

Oppdal kommune innkjøpsstrategi 2021-2024

Vedtatt i kommunestyremøte 02.09.2021 i sak 21/87.

Innhold

1. Forord	3
2. Introduksjon.....	4
2.1 Våre viktigste innkjøpsområder	4
3. Hovedmål.....	4
4. Delmål.....	5
4.1 Anskaffelser skal være organisert med klare ansvarlinjer og kontrollmekanismer..	5
4.2 Anskaffelser skal bidra til effektiv tjenesteproduksjon gjennom bedre ressursutnyttelse.....	6
4.3 Anskaffelser skal gjennomføres raskere, enklere og digitalt.	7
4.4 Kommunen skal vise samfunnsansvar i anskaffelsene.....	8
4.5 Anskaffelser skal bidra til markedsutvikling.	9
5. Implementering	10
Måling og rapportering	10
Økonomiske og administrative konsekvenser	10
Kritiske suksessfaktorer	10

1. Forord

En innkjøpsstrategi skal gi svaret på hva som er det viktigste vi må gjøre for å få gode anskaffelser i Oppdal kommune. Innkjøpsstrategi viser kommunens overordnede veivalg og satsinger for anskaffelser. Den prioriterer strategier og tiltak kommunen skal gjennomføre for å nå sine overordnede og langsiktige mål.

Det er ikke et lovkrav å ha en innkjøpsstrategi, men lov om offentlige anskaffelser gir føringer for arbeidet med innkjøpsstrategi, der det særlig er verdt å nevne de grunnleggende prinsippene om konkurranse, likebehandling, forutberegnelighet, etterprøvnbarhet og forholdsmessighet (jf. Lov om offentlige anskaffelser § 5). Malen vi har bygd vår innkjøpsstrategi på er basert på Difi's mal for innkjøpsstrategi.

I Oppdal kommune er enhetslederne delegert ansvar for egne innkjøp. Økonomikontoret har det overordnede ansvaret for alle anskaffelser.

I dette dokument benyttes ordene «innkjøp» og «anskaffelse» om hverandre. De har samme betydning i dette dokument og i retningslinjer for innkjøp som er vedtatt av kommunestyret.

Denne strategien gjelder for tidsrommet 2021 – 2024, og skal således revideres høsten 2024. Det vil da vurderes om målsettingene er nådd, samt om tiltakene må endres for å nå eksisterende målsettinger og nye målsettinger.

2. Introduksjon

Avtalene som inngås, er viktige både for kommunen, brukerne og leverandørene. Med dette følger et ansvar om å opptre som en profesjonell innkjøper og sørge for å få mest mulig igjen for midlene. Samtidig ønsker kommunen å bruke anskaffelsene strategisk for å bidra til den innovasjon og virksomhetsutvikling vi trenger lokalt og regionalt.

Anskaffelser er et strategisk viktig område for kommunen og skal være med på å sikre at vi når våre mål. Ofte er det en direkte sammenheng mellom kvaliteten på de anskaffelsene kommunen gjør, og kvaliteten på de tjenestene som vi leverer.

Innkjøpsstrategien skal understøtte kommunens hovedstrategi i kommuneplanen (Stedsutvikling, kap.4 om allsidig næringsliv og kommunens bidrag til produksjons- og kompetansearbeidsplasser.) og beskrive en overordnet tenking og adferd for anskaffelser. Innkjøpsstrategien skal gi et felles grunnlag for gjennomføring av anskaffelser og sikre effektiv ressursbruk. Vi skal gjennomføre anskaffelsene i tråd med lover, forskrifter og kommunens etiske retningslinjer, og sikre kravene til konkurranse, likebehandling, bærekraft og åpenhet.

Strategien gjelder alle enheter i Oppdal kommune og for kommunale foretak og for alle faser i en anskaffelsesprosess; fra planlegging av anskaffelsen til kontraktens avslutning. Den berører alle deler av organisasjonen, og politikere og alle ansatte har et felles ansvar for å bidra til at vi lykkes med å nå målene.

2.1 Våre viktigste innkjøpsområder

1. Entreprenørvirksomhet
2. Drift eiendom
3. Forbruksmateriell / næringsmidler
4. Elektrisitet
5. Digitale fagsystemer
6. Tjenester som erstatter egen tjenesteproduksjon og som muliggjør egen tjenesteproduksjon

3. Hovedmål

Anskaffelsene i Oppdal kommune skal bidra til best mulig utnyttelse av egne ressurser, innovasjon og utvikling, og bidra til lokal verdiskaping.

- Oppdal kommunes innkjøpsstrategi skal sikre en felles overordnet tenkning og adferd når kommunens virksomheter skal anskaffe varer og tjenester eller inngå en bygge- og anleggskontrakt.
- Innkjøpsstrategien skal føre til at kommunen ved alle anskaffelser opptrer med stor integritet og ivaretar sitt samfunnsansvar, samtidig som anskaffelsen er kostnadseffektiv og etter gjeldende regelverk

4. Delmål

For å oppnå hovedmålet og basert på hovedutfordringene til kommunen, prioriteres følgende fem områder i strategiperioden:

1. Anskaffelser skal være organisert med klare ansvarslinjer og kontrollmekanismer.
2. Anskaffelser skal bidra til effektiv tjenesteproduksjon
3. Anskaffelser skal gjennomføres raskere, enklere og digitalt.
4. Virksomheten skal vise samfunnsansvar i anskaffelsene
5. Anskaffelser skal bidra til markedsutvikling.

4.1 Anskaffelser skal være organisert med klare ansvarslinjer og kontrollmekanismer.

Ønsket effekt

- Ytterligerekompetanseheving og oppmerksomhet på innkjøp i organisasjonen.
- Oppnå en profesjonell organisasjonsmodell for anskaffelser som har standardiserte roller og prosesser med tydelige fullmakter, ansvar og myndighet.
- Utnytte det digitale anskaffelse- og avtaleverktøy som kommunen besitter.
- Oppdal kommune forholder seg til gjeldende lover og forskrifter ved anskaffelser.
- Innkjøpsreglementet og forskrift om offentlig anskaffelse skal være godt kjent for dem som foretar anskaffelser.

Tiltak

- 4.1.1 Etablere tydelig definert ansvar knyttet til leveranser og kontraktsoppfølging.
- 4.1.2 Enhetsledere skal gjøre alle deler av egen virksomhet kjent med fullmaktmatrisen (økonomireglement) som synliggjør roller og ansvar i alle prosessene knyttet til anskaffelser, samt med kommunens retningslinjer for innkjøp.
- 4.1.3 Kommunen skal ha én innkjøpsansvarlig på overordnet nivå med koordineringsansvar for kommunens anskaffelser.
- 4.1.4 Ytterligere kompetanseheving i organisasjonen.

Risiko

Uklart hvilke ansvarslinjer som gjelder for anskaffelser, og anskaffelser blir ikke sett på som strategisk verktøy for å nå mål i kommuneplanens samfunnsdel.

Styringsparametere / nøkkelindikatorer

- Andel ansatte som har myndighet til å bestille (attestere og anvise).

Resultatmål

- Full avtalelojalitet innenfor rammene i forskrift om offentlige anskaffelser.
- Anskaffelser skjer innenfor rammene av innkjøpsforskriften og vedtatte retningslinjer for innkjøp.

4.2 Anskaffelser skal bidra til effektiv tjenesteproduksjon gjennom bedre ressursutnyttelse.

Ønsket effekt

- Riktige innkjøp som gir økt og/eller bedre tjenesteproduksjon.
- Ha en enkelt tilgjengelig avtaleportefølje som gir økonomisk gevinst gjennom standardisering, effektivisering og samordning av anskaffelsene.
- Høy lojalitet til kommunens avtaler.
- Ikke delta i utviklingsprosjekter som belaster tjenesteorganisasjonen slik at basistjenestene lider

Tiltak

- 4.2.1 Gjøre informasjon om gjeldende avtaler med tilhørende betingelser og gjeldende retningslinjer for anskaffelser enkelt tilgjengelig for alle ved bruk av digitale anskaffelses- og avtaleverktøy og e-handelsløsning.
- 4.2.2 Kommunen skal til enhver tid ha oversikt over virksomhetens løpende kontrakter med omfang, verdi, utløpsdato og avtaleforvalter.
- 4.2.3 Inngå flere og forbedrede rammeavtaler. Tydeliggjøre lederes ansvar for å bruke rammeavtalene og bruke disse korrekt ved innkjøp av varer og tjenester. Ledere skal sikre at bestiller- og attestasjonsrollen foretas av medarbeidere med nødvendig kompetanse, og ha interne rutiner som sikrer at rammeavtaler følges.
- 4.2.4 Øke andel inngående fakturaer som elektroniske fakturaer i EHF (elektronisk handelsformat).
- 4.2.5 Samordne innkjøpsprosesser med andre kommuner der hvor det tjener Oppdal kommune.
- 4.2.6 Hovedstrategien skal være at vi ikke skal være førstebrukere, men heller bruke utprøvd programvare og produkter.

Risiko

Manglende implementering, lav avtalelojalitet. For lite ressurser til å fornye avtalene innen tidsfristene.

Styringsparametere / nøkkelindikatorer

- Andel av totalt kjøp via rammeavtaler.
- Antall rammeavtaler.
- Avtalelojalitet (stikkprøvekontroller fra regnskapet for å avdekke i hvilken grad rammeavtalene benyttes).
- Antall avtaler som har utløpt og skulle vært fornyet

Resultatmål

- 93 % fakturaer i EHF-format innen utgangen av 2024.
- Innføre e-handelssystem innen utgangen av 2022.
- 80 % av alle kjøp (avrop) på rammeavtaler gjøres via vårt e-handelsystem innen utgangen av 2024.

4.3 Anskaffelser skal gjennomføres raskere, enklere og digitalt.

Ønsket effekt

- Gjennomføring av anskaffelser skal kjennetegnes av intern effektivitet og regelverksetterlevelse.
- Opprinnelig tidsplan for den enkelte anskaffelse skal overholdes.

Tiltak

- 4.3.1 Alle avtaler skal registreres i det elektroniske avtaleverktøyet (KGV).
- 4.3.2 Rutiner, veiledere, maler og verktøy for hvordan anskaffelser skal gjennomføres ved bruk av KGV skal ligge lett tilgjengelig i kvalitetstyringssystemet.
- 4.3.3 Alle som gjennomfører anskaffelser med verdi over kr. 500.000, skal ha grunnleggende kompetanse innen offentlige anskaffelser.
- 4.3.4 Samordne innkjøpsprosesser med andre kommuner.
- 4.3.5 Vurdere å sentralisere organisasjonens innkjøp for å høyne kompetansen og øke effektiviteten.
- 4.3.6 Ansatte som gjennomfører anskaffelser sjelden skal kunne dra veksler på overordnet innkjøpsansvarlig.

Risiko

Manglende vilje eller kunnskap til å ta verktøyene i bruk.

Styringsparametere / nøkkelindikatorer

- Antall gjennomførte konkurranser i KGV.
- Antall fellende avgjørelser/uttalelser i rettsinstans/KOFA (klagenemda for offentlige anskaffelser).
- Antall avlyste konkurranser.
- Etterlevelse av anskaffelsesregelverket (stikkprøvekontroller fra regnskapet for å avdekke om større enkeltanskaffelser er gjort i henhold til lov om offentlige anskaffelser.)
- Antall ulovlige direkteanskaffelser over 100.000,- kr som er identifisert.
- Brukervennligheten av avtaler, maler og veiledere.

Resultatmål

- Alle anskaffelser over kr 100.000,- gjennomføres i KGV
- Ingen fellende avgjørelser i KOFA
- Ingen ulovlige direkteanskaffelser

4.4 Kommunen skal vise samfunnsansvar i anskaffelsene.

Ønsket effekt

- Anskaffelsene skal gi bedre bærekraft, bidra til modernisering av kommunens virksomhet, påvirke arbeidsforhold, respekt for grunnleggende menneskerettigheter og sikre like konkurransevilkår og fremtidig konkurransekraft for næringslivet.
- Anskaffelsene skal bidra til økt inkludering i arbeidslivet.
- Anskaffelser skal bidra til økt bruk av lærlinger i henhold til forskriftskrav.
- Oppdal kommune, som sentral samfunnsaktør og tjenesteleverandør vil bidra med tilrettelegging for å sikre kvalifisert arbeidskraft for årene som kommer og ser gjerne at underleverandører har lærlinger, spesielt innenfor restaurant- og matfag, elektrikere, håndverkere og helsefagarbeidere. Oppdal kommune ønsker å bidra til lærlinger som næringslivet lokalt etterspør.
- Samfunnsansvarlige anskaffelser skal bidra til å sikre godt omdømme og tillit til offentlig anskaffelsesvirksomhet.
- Vi skal hindre at de useriøse og kriminelle aktørene får tilgang til kontraktene

Tiltak

- 4.4.1 FN's bærekraftsmål (nr. 5, 8, 9, 11, 12, 13) skal legges til grunn i våre anskaffelser.
- 4.4.2 Årlig vurdere risiko for brudd på grunnleggende menneskerettigheter, bruk av lærlinger og miljøbelastning ved kommende anskaffelser.
- 4.4.3 Etablere rutiner og årlig vurdere tiltak som forebygger muligheter for misligheter, herunder svart økonomi og arbeidslivskriminalitet, og korrupsjon knyttet til anskaffelser.
- 4.4.4 Innenfor bygg og anlegg skal vi baseres oss på de seriøsitetskrav som er utarbeidet av Direktoratet for forvaltning og IKT, Byggenæringens landsforening, Fellesforbundet og KS.
- 4.4.5 Rutinemessig sjekke om krav om lærlinger i kontraktene etterleves.
- 4.4.6 Aktivt stille klima- og miljøkrav der det er relevant for å bidra til lavutslippssamfunnet.

Risiko

Manglende annerkjennelse av parametere for samfunnsansvar som kriterium i anskaffelsene.

Styringsparametere / nøkkelindikatorer

- Andel inngåtte avtaler hvor miljø er ivaretatt.
- Antall anskaffelser med avvik fra etablerte rutiner.
- Andel konkurranser med miljø som kvalifiseringskrav og/eller som tildelingskriterium.
- Antall kontrakter som er reviderte på krav for å hindre svart økonomi og arbeidslivskriminalitet, samt bruk av lærlinger.
- Prosentvis kjøp fra lokalt næringsliv.

Resultatmål

- Reduksjon i prosentvis avvik fra etablerte rutiner.
- Ingen kontrakter i Oppdal kommune skal utføres av useriøse og/eller kriminelle aktører.
- Krav til lærlingeordning er stilt i alle anskaffelser hvor dette er relevant

4.5 Anskaffelser skal bidra til markedsutvikling.

Ønsket effekt

- Oppdal kommune skal arbeide aktivt for å få et godt tilpasset og utviklet lokalt og regionalt leverandørmarked slik at våre behov ved anskaffelser blir dekket.
- Bidra til at næringslivet blir mer omstillings- og konkurransedyktig.
- Flere lokale leverandører, særlig innenfor konsulentsegmentet.

Tiltak

- 4.5.1 I hovedsak skal våre anskaffelser være åpne anskaffelser etter innkjøpsforskriften.
- 4.5.2 Leverandørutvikling i form av nær dialog og bidra til kompetanseutvikling av leverandørene
- 4.5.3 Ved utforming av anbudsdokumentene skal man så langt det er hensiktsmessig legge til rette for at også mindre leverandører kan delta.
- 4.5.4 Legge til rette for mer tidliginvolvering av næringslivet ved anskaffelser.
- 4.5.5 I størst mulig grad benytte standardkontrakter som er kjent i leverandørmarkedet.
- 4.5.6 Gjennomføre årlige møter med det lokale næringslivet hvor anskaffelser er eneste tema.
- 3.5.8 Som oppdragsgiver vurderer vi å dele opp store anskaffelser i delkontrakter.

Risiko

Lokalt og regionalt næringsliv finner det ikke interessant å delta i møter/prosesser og/eller levere tilbud ved konkurranser.

Styringsparametere / nøkkelindikatorer

- Dokumenterte etablerte rutiner og retningslinjer.
- Prosentvis kjøp fra lokalt næringsliv
- Antall møter med lokalt næringsliv om anskaffelser

Resultatmål

- Avtaler med flere lokale leverandører

5. Implementering

Måling og rapportering

Innkjøpsstrategien er vedtatt av kommunestyret i Oppdal kommune og gjøres kjent for alle medarbeidere. Kommunedirektør, enhets- og avdelingslederne og daglig leder i kommunalt foretak har det overordnede ansvaret for gjennomføring av strategien. Den som har overordnet innkjøpsansvar har ansvar for å koordinere arbeidet og rapportere på resultatmålene. Alle ansatte, i kommunen og foretak, har et ansvar for å bidra til at målene i strategien nås.

Rapportering på de målene vil inngå i kommunens ordinære rapporteringssystem til kommunestyret.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Det legges til grunn at kommunens og foretakets ansatte følger strategiens føringer og gjennomfører strategiens tiltak innenfor vedtatte budsjetter. Det er etablert en gruppe på tre ansatte som skal være ressurspersoner for resten av organisasjonen.

Kritiske suksessfaktorer

For å lykkes med implementering av strategien er det behov for at:

- innkjøpsstrategiinnkjøpsstrategien er forankret fra topp til bunn i organisasjonen.
- alle anskaffelser gjennomføres i henhold til gjeldende regelverk og interne rutiner, og at kontrakter etterleveres.
- det frigjøres ressurser i anskaffelsesfunksjonen til gjennomføring av anskaffelsene. Dette gjøres gjennom:
  - God planlegging av den enkelte anskaffelsesprosess
  - Utnytte kompetanse hos ressurspersoner i øvrige avdelinger og enheter som allerede gjennomfører anskaffelsesrelaterte oppgaver
  - Legge til rette for å benytte eksterne ressurser ved behov
  - Gjøre bruk av digitale anskaffelsesprosesser
- Informasjon om strategien kommuniseres ut til hele virksomheten og at det rapporteres på måloppnåelse for resultatmålene